

Obowiązek informacyjny na podstawie art. 13 RODO

Arwid Mednis

Doktor nauk prawnych, pracownik Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, lider praktyki TMT/IP & Data protection w PwC Legal

Przejrzystość procesów przetwarzania danych osobowych jest jedną z podstawowych zasad rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L Nr 119, s. 1; dalej: RODO) (art. 5 ust. 1 lit. a). Zasada przejrzystości znajduje odzwierciedlenie w wielu przepisach RODO i kilku motywach preambuły. Zagadnienie to jest również przedmiotem wytycznych Grupy Roboczej art. 29¹.

Przejrzystość jako zasada RODO

Przejrzystość przetwarzania do tej pory kojarzyła się przede wszystkim z obowiązkiem informacyjnym i prawem dostępu do danych podmiotu. RODO reguluje przejrzystość w szerszym ujęciu. Chodzi nie tylko o to, aby podmiot danych znał okoliczności przetwarzania danych, ale również o przejrzystość samej komunikacji pomiędzy administratorem a podmiotem danych. Przetwarzanie ma być przejrzyste przede wszystkim dla podmiotu danych, niemniej jednak RODO reguluje także kwestię kontaktów z organem nadzorczym, jak również pewne uprawnienia, którymi wobec administratora dysponują różne osoby,

niekiedy będąc podmiotami danych przetwarzanych przez tego administratora².

Ważne

Zgodnie z treścią motywu 39 RODO, osobom fizycznym należy uświadomić ryzyka, zasady zabezpieczenia i prawa związane z przetwarzaniem danych osobowych oraz sposoby wykonywania praw przysługujących im w związku z takim przetwarzaniem.

Odnosnie do przejrzystości w samej komunikacji, art. 12 RODO nakazuje administratorom realizację obowiązku informacyjnego (a więc

m.in. tego, o którym mowa w art. 13 RODO) oraz prowadzenie wszelkiej komunikacji w związku z korzystaniem przez podmiot danych z praw określonych w art. 15–22 oraz art. 34 RODO w związku, przejrzystej, zrozumiałej i łatwo dostępnej formie, jasnym i prostym językiem – w szczególności, gdy informacje są kierowane do dziecka. Istotne jest również uregulowanie w RODO formy komuni-

¹ Wytyczne WP 260 rev. 01 w sprawie przejrzystości w rozporządzeniu 2016/679, przyjęte 29.11.2017 r., zrewidowane 11.4.2018 r. Grupa Robocza została powołana na podstawie art. 29 Dyrektywy 95/46. W dniu 25.5.2018 r. została przekształcona w nowy organ przewidziany przez RODO – Europejską Radę Ochrony Danych. Rada w oświadczeniu z 25.5.2018 r. (Endorsement 1/2018) potwierdziła aktualność ww. wytycznych.

² Zgodnie z art. 15 RODO każda osoba ma prawo zapytać administratora, czy przetwarza on dane jej dotyczące.

kacji: informacji udziela się na piśmie lub w inny sposób, w tym w stosownych przypadkach – elektronicznie. Jeżeli osoba, której dane dotyczą tego żąda informacji można udzielić ustnie, o ile innymi sposobami potwierdzi się tożsamość osoby, której dane dotyczą (art. 12 ust. 1 RODO).

Warunkiem prowadzenia komunikacji jest prawidłowa identyfikacja wnioskodawcy (art. 12 ust. 2 RODO). Termin na podjęcie działań oraz poinformowanie o nich podmiotu danych wynosi miesiąc od otrzymania żądania, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to spełnienia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 i 14 RODO, ponieważ musi być on spełniony bez jakiegokolwiek działania ze strony osoby, której dane dotyczą.

Skomplikowany charakter sprawy lub liczba żądań mogą uzasadniać przedłużenie terminu o kolejne 2 miesiące.

Zgodnie z art. 12 ust. 5 RODO, jeżeli żądania osoby, której dane dotyczą są ewidentnie nieuzasadnione lub nadmierne, w szczególności ze względu na swój ustawiczny charakter (ciężar dowodu spoczywa tu na administrato-

- 1) pobrać rozsądną opłatę, uwzględniając administracyjne koszty udzielenia informacji, prowadzenia komunikacji lub podjęcia żądanych działań, albo
- 2) odmówić podjęcia działań w związku z żądaniem.

Artykuł 12 RODO stanowi więc od strony proceduralnej (komunikacyjnej) wspólny mianownik dla wielu obowiązków administratora wobec podmiotu danych, również obowiązków z art. 13 RODO, o którym szerzej będzie mowa poniżej.

Z brzmienia art. 12 ust. 1 RODO można wnioskować, że obowiązek prowadzenia wszelkiej komunikacji nie dotyczy art. 13 i 14 RODO, co w praktyce oznacza, że otrzymawszy infor-

mację na podstawie jednego z tych przepisów, podmiot danych nie będzie uprawniony do żądania dodatkowych wyjaśnień związanych z tą informacją. Należy jednak pamiętać, że podmiotowi przysługuje prawo dostępu do danych na podstawie art. 15 RODO, które co do zawartości informacji, jakich można żądać, w znacznym stopniu pokrywa się z treścią informacji, o których mowa w art. 13 i 14 RODO.

Obowiązek informacyjny, czyli *nihil novi*

Obowiązek informacyjny w prawie ochrony danych to nic nowego. Przewidywała go obowiązująca przed RODO dyrektywa 95/46 oraz polska ustawa z 29.8.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.; dalej: OchrDanych97). Jednak w porównaniu z dotychczasowymi przepisami, w RODO został on znacznie rozszerzony i zawiera wiele nowych elementów, których podanie w wyczerpujący sposób rodzi oczywisty konflikt z postulatem zwięzłości, o którym mowa w powołanym wyżej art. 12 RODO.

Podobnie jak w poprzednio obowiązujących przepisach, zakres informacji i niektóre inne okoliczności zależą od źródła danych. Artykuł 13 RODO dotyczy spełnienia obowiązku w sytuacji, gdy dane zbiera się bezpośrednio od osoby, której dotyczą, natomiast art. 14 – gdy dane pochodzą z innego źródła.

Poniżej omówiony zostanie obowiązek uregulowany w art. 13 RODO.

Spełnienie obowiązku informacyjnego z art. 13 RODO jest wolne od opłat. Innymi słowy, administrator nie może z tego tytułu nałożyć na podmiot danych żadnych obciążeń.

Treść obowiązku została uregulowana w dwóch ustępach (1 i 2) art. 13, przy czym wstęp do drugiego może sugerować, że podanie informacji w nim zawartych jest opcjonalne. Użyto tam

bowiem sformułowania, że „poza informacjami, o których mowa w ust. 1, podczas pozyskiwania danych osobowych administrator podaje osobie, której dane dotyczą, następujące inne informacje niezbędne do zapewnienia rzetelności i przejrzystości przetwarzania”. Wydaje się, że podział listy informacji na dwa ustępy nie ma znaczenia, a ust. 2 nie należy traktować jako opcjonalnego, zależnego od oceny rzetelności i przejrzystości³.

W ocenie autora, spełniając obowiązek informacyjny, należy umieścić wszystkie informacje zawarte w obu ustępach⁴, chyba że z okoliczności wynika, iż pewne elementy przetwarzania w danym przypadku w ogóle nie występują (np. administrator nie podejmuje tzw. zautomatyzowanych decyzji)⁵.

W kwestii wyjątków od obowiązku informacyjnego, RODO w art. 13 znacznie różni się od poprzedniej regulacji, tj. art. 24 OchrDanych97.

Przed 25.5.2018 r. nie trzeba było informować podmiotów danych (w sytuacji, gdy – przypomnijmy – dane były zbierane bezpośrednio od nich), jeśli:

- 1) przepis innej ustawy zezwalał na przetwarzanie danych bez ujawniania faktycznego celu ich zbierania;
- 2) osoba, której dane dotyczą, posiadała już wszystkie wymagane informacje.

W RODO pozostał jedynie ten drugi wyjątek. Warto przypomnieć, że zgodnie z dotychczasowym stanowiskiem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (poprzednika Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych), wyjątek nie dotyczy informacji, których podmiot danych nie posiada.

³ Podział zakresu informacji może mieć znaczenie z punktu widzenia techniki legislacyjnej: przepisy o zmianie celu przetwarzania (art. 13 ust. 3 i art. 14 ust. 4 RODO) i konieczności poinformowania podmiotu danych o tej zmianie odwołują się wyłącznie do ust. 2 w obu artykułach.

⁴ Wytoczne Grupy Roboczej art. 29 (WP 260 rev. 01) potwierdzają, że, co do zasady, należy podać wszystkie informacje z art. 13 ust. 1 i 2 (s. 14 wytycznych).

⁵ Tu jednak rozważałbym krótką informację, że takie okoliczności nie mają w konkretnym przypadku miejsca (np. administrator nie przekazuje danych osobowych do państwa trzeciego itp.).

Jeśli zatem np. kandydat do pracy przesyła konkretnemu pracodawcy prośbę o zatrudnienie, można przyjąć, że zna administratora i cel przetwarzania, ale nie wie, że ma prawo dostępu do danych, wówczas pracodawca nie jest zwolniony z obowiązku informacyjnego, co najmniej w brakującym zakresie. Również w przeciwieństwie do dotychczasowego stanu prawnego, w RODO wyraźnie określono moment spełnienia obowiązku. Ma to nastąpić „podczas pozyskiwania danych osobowych”. Jeśli podstawą zbierania danych jest zgoda, wówczas należy pamiętać, że jej „świadomy” charakter (art. 4 pkt 11 RODO) wymaga, aby obowiązek został spełniony przed jej pozyskaniem oraz pozyskaniem danych.

Treść obowiązku

W dalszej części omówione zostaną poszczególne informacje składające się na obowiązek z art. 13 ust. 1 i 2 i będzie krótko wyjaśniona każda z nich, ograniczając się do wyjaśnienia niektórych wątpliwości, jakie może wywoływać brzmienie tych przepisów. Warto sięgnąć w tym zakresie do wspomnianych wytycznych Grupy Roboczej art. 29⁶ (GR 29), ponieważ w załączniku do nich przedstawiono nie tylko przykłady, ale również cel podania konkretnej informacji, co może pomóc w sformułowaniu klauzuli wymaganej przez omawiany przepis.

Administrator musi zatem przedstawić osobie, której dane dotyczą, następujące informacje:

1) **swoją tożsamość i dane kontaktowe oraz – gdy ma to zastosowanie – tożsamość i dane kontaktowe swojego przedstawiciela** – osoby prawne i jednostki organizacyjne podają swoje nazwy, osoba fizyczna – imię i nazwisko. Dane kontaktowe, moim zdaniem, nie muszą obejmować adresu siedziby (adres jest podany w wytycz-

nych GR 29 jako przykład), natomiast mają umożliwiać efektywny kontakt z administratorem; **dane kontaktowe przedstawiciela podają administratorzy niemający siedziby w UE;**

2) **gdy ma to zastosowanie – dane kontaktowe inspektora ochrony danych** – wyznaczenie inspektora jest obowiązkowe w przypadkach określonych w art. 37 ust. 1 RODO. Inni administratorzy mogą powołać inspektora, wówczas muszą także podać dane umożliwiające kontakt z nim;

3) **cele przetwarzania danych osobowych oraz podstawę prawną przetwarzania** – należy ogólnie podać cele przetwarzania, np. realizacja umowy z klientem, marketing produktów lub usług, badanie ryzyka ubezpieczeniowego itp.;

4) **jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. f RODO – prawnie uzasadnione interesy realizowane przez administratora lub przez stronę trzecią** – chodzi tu o wyjaśnienie na czym polega uzasadniony interes, jeśli administrator powołuje się na tę przesłankę. Przykłady przetwarzania w uzasadnionym interesie podano m.in. w motywie 47 RODO (zapobieganie oszustwom, marketing bezpośredni). W GR 29 sugeruje się również, aby wskazać w informacji, że zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. f RODO wykonano test równowagi interesów oraz że osoba, której dane dotyczą, może na żądanie otrzymać stosowną informację na temat tego testu;

5) **informacje o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeżeli istnieją** – zgodnie z art. 4 pkt 9 RODO, odbiorca oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, któremu ujawnia się dane osobowe, niezależnie od

tego, czy jest stroną trzecią. Odbiorcą może być współadministrator lub podmiot przetwarzający. Odbiorca powinien być wskazany w sposób konkretny, ale jak wynika z wytycznych, GR 29 traktuje alternatywę „odbiorca lub kategoria odbiorców” jako wybór administratora. W poprzednim stanie prawnym alternatywa była interpretowana w ten sposób, że administrator mógł określić kategorię, jeśli nie znał jeszcze konkretnych odbiorców;

6) **gdy ma to zastosowanie – informacje o zamiarze przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej oraz o stwierdzeniu lub braku stwierdzenia przez Komisję odpowiedniego stopnia ochrony lub w przypadku przekazania, o którym mowa w art. 46, 47 lub art. 49 ust. 1 akapit 2 RODO, wzmiankę o odpowiednich lub właściwych zabezpieczeniach oraz informację o sposobach uzyskania kopii tych zabezpieczeń lub o miejscu ich udostępnienia⁷** – informacja powinna zawierać nie tylko nazwę państwa trzeciego lub organizacji, ale również wskazanie instrumentu prawnego odnoszącego się do bezpieczeństwa danych. Może to być wskazanie tzw. *adequacy decision* lub odpowiednich wiążących reguł korporacyjnych, standardowych klauzul i innych;

7) **okres, przez który dane osobowe będą przechowywane, a gdy nie jest to możliwe, kryteria ustalania tego okresu** – okres przechowywania danych może wynikać z prze-

⁶ WP 260 rev. 01.

⁷ Artykuł 13 ust. 1 lit. f w brzmieniu ustalonym w Sprostowaniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L 127/2 z 23.5.2018 r.).

pisu prawa, może to być np. okres przedawnienia roszczenia;

8) informacje o prawie do żądania od administratora dostępu do danych osobowych dotyczących osoby, której dane dotyczą, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania lub o prawie do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także o prawie do przeniesienia danych – w tym miejscu warto odnotować, że zgodnie z art. 21 ust. 4 RODO, informację o prawie do sprzeciwu (o ile przysługuje on podmiotowi danych) przedstawia się „jasno i odrębnie od wszelkich innych informacji”. Przepis sugeruje zatem, że sprzeciw w klauzuli informacyjnej ma być wzmiankowany odrębnie od innych praw;

9) jeżeli przetwarzanie odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a lub art. 9 ust. 2 lit. a RODO – informacje o prawie do cofnięcia zgody w dowolnym momencie bez wpływu na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej cofnięciem – jeśli podstawą przetwarzania danych jest zgoda osoby, której dotyczą, wówczas w klauzuli informacyjnej należy wskazać, że zgoda może zostać cofnięta w dowolnym momencie. Wycofanie zgody powinno być równie łatwe jak jej wyrażenie i chodzi tu zarówno o formę, jak i kanał komunikacji. Jeśli np. zgoda została wyrażona mailem, administrator nie może wymagać, aby cofnięcie było dopuszczalne wyłącznie przez list polecony;

10) informacje o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego – w praktyce w Polsce w klauzulach informacyjnych często pojawia się nazwa polskiego organu. W GR 29 nie wskazuje się takiej konieczności, sugeruje się nato-

miast, aby podkreślić, że chodzi o organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, miejsce pracy lub miejsce domniemanego naruszenia;

11) informację, czy podanie danych osobowych jest wymogiem ustawowym lub umownym lub warunkiem zawarcia umowy oraz czy osoba, której dane dotyczą, jest zobowiązana do ich podania i jakie są ewentualne konsekwencje niepodania danych – GR 29 sugeruje, żeby w przypadku zbierania danych poprzez formularze *online* wyraźnie wskazywać, które dane są wymagane i jakie są konsekwencje ich niepodania;

12) informacje o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 i 4 RODO oraz – przynajmniej w tych przypadkach – istotne informacje o zasadach ich podejmowania, a także o znaczeniu i przewidywanych konsekwencjach takiego przetwarzania dla osoby, której dane dotyczą – ten element informacji budzi pewne kontrowersje. Profilowanie i zautomatyzowane decyzje (tj. decyzje będące wynikiem wyłącznie automatycznego przetwarzania danych) to dwie różne czynności, chociaż mogą być ze sobą powiązane. Przepis sugeruje, że informację należy podać tylko w przypadku, gdy administrator podejmuje zautomatyzowane decyzje, podczas gdy motyw 60 sugeruje, aby informować podmioty danych w przypadku samego profilowania. W informacji należy podać jedynie ogólne zasady podejmowania zautomatyzowanych decyzji.

Zmiana celu przetwarzania

Artykuł 13 RODO zawiera także istotną regulację dotyczącą zmiany celu. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, administrator planujący zmianę celu przetwarzania w stosunku do tego, w którym dane osobowe zostały zebrane, przed dalszym przetwarzaniem danych informuje osobę, której one dotyczą o nowym celu oraz udziela jej wszelkich innych stosownych informacji, o których mowa w art. 13 ust. 2 RODO (lit. g–l powyżej). Przepis należy czytać łącznie z art. 6 ust. 4 RODO, który nakazuje, aby w pewnych przypadkach przeanalizować zgodność celu wtórnego z pierwotnym. Nie dotyczy to sytuacji, gdy zmiana celu opiera się na zgodzie podmiotu danych lub prawie UE lub prawie państwa członkowskiego stanowiących w demokratycznym społeczeństwie niezbędny i proporcjonalny środek służący zagwarantowaniu celów publicznych określonych w art. 23 ust. 1 RODO.

Standardowe znaki graficzne

RODO przewiduje możliwość posługiwania się przez administratorów standardowymi znakami graficznymi (ikonami), które mogą pomóc w zrozumieniu przekazu informacyjnego. Znaki nie zastępują samej informacji, ich zadaniem jest jedynie uproszczenie przekazu, spowodowanie by był on dla odbiorcy (szczególnie dla dziecka) bardziej przyjazny.

Przekazując informacje na podstawie art. 13 RODO można posłużyć się zatem znakami graficznymi, które w widoczny, zrozumiały i czytelny sposób przedstawiają sens zamierzonego przetwarzania.

Jeżeli znaki te są przedstawione elektronicznie, muszą się nadawać do odczytu maszynowego.

RODO zawiera także delegację dla Komisji Europejskiej do przyjmowa-

nia aktów delegowanych w celu określenia informacji przedstawianych za pomocą znaków graficznych i procedur ustanowienia standardowych znaków graficznych. Jest to jednak uprawnienie a nie obowiązek Komisji. Akty delegowane wydaje się na podstawie art. 92 RODO.

Akt delegowany przyjęty w sprawie standardowych znaków graficznych wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie 3 miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy – przed upływem tego terminu – zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o 3 miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady (art. 92 ust. 5 RODO).

Obowiązek informacyjny wobec osób, których dane zebrano przed 25.5.2018 r.

W RODO zabrakło przepisów przejściowych, które wprost wskazywałyby na konieczność lub brak konieczności wykonania obowiązku informacyjnego w nowym kształcie wobec osób, których dane zebrano przed tą datą.

W Polsce narosło wokół tego zagadnienia sporo wątpliwości, zdania były podzielone, a znaczna część przedsiębiorców zrealizowała obowiązek „po nowemu” wobec dotychczasowych klientów. Pomimo że minęła już data wprowadzenia RODO, kwestia „wstecznej” realizacji obowiązku i potencjalnych skarg na tym tle nadal pozostaje aktualna. Dotyczy to również sytuacji, gdy dane były zbierane bezpośrednio od osób, których dotyczą.

Odroczenie o 2 lata daty zastosowania rozporządzenia wskazuje na to, że wolą prawodawcy unijnego było, dostosowanie istniejącej praktyki do

przepisów RODO, a nie objęcie nim wyłącznie tych procesów przetwarzania, które mają się rozpocząć po tej dacie. Celem odroczenia daty stosowania aktu unijnego może być „umożliwienie natychmiastowego utworzenia nowych organów przewidzianych w rozporządzeniu oraz umożliwienie Komisji przyjęcia środków wykonawczych, które wymagają opinii tych nowych organów”⁸, ale również konieczność przygotowania się przez przedsiębiorców, w tym przeprowadzenie niezbędnych inwestycji⁹.

Argumentem przeciwko realizacji obowiązku „wstecz” jest to, że RODO w odniesieniu do art. 13 wyraźnie określa, że obowiązek spełnia się w momencie zbierania danych. Takiej interpretacji przeczy jednak treść motywu 171 zd. 2 RODO¹⁰, zgodnie z którym przetwarzanie, które w dniu rozpoczęcia stosowania RODO już się toczy, powinno w terminie 2 lat od wejścia RODO w życie zostać dostosowane do jego przepisów (przypomnieć należy, że RODO weszło w życie 24.5.2016 r.). Trudno sobie wyobrazić, aby ustawodawca unijny, nakazując dostosowanie przetwarzania danych do przepisów RODO, nie miał na myśli dostarczenia podmiotowi danych uzupełniających informacje, które mają wpływ na realizację uprawnień podmiotu danych.

Wytoczne GR 29 WP 260 rev. 01 zawierają odniesienie do kwestii interpretacji motywu 171 RODO. Zgodnie z tym dokumentem, jeśli przetwarzanie danych osobowych ma miejsce przed 25.5.2018 r., administrator powinien zapewnić zgodność tego przetwarzania z zasadą przejrzystości od 25.5.2018 r. Przed tą datą administratorzy powinni byli dokonać przeglądu (ang. *revisit*) informacji przekazanych osobom, których dane dotyczą, aby zapewnić, że spełniają one wymagania w zakresie obowiązków informacyjnych zgodnie z RODO.

W pkt 3 ww. wytycznych rekomenduje się nie tylko przegląd informacji dostarczonych podmiotom danych, ale również zaleca się, aby administratorzy „aktywnie” zwrócili uwagę podmiotów danych na zmiany lub uzupełnienia informacji („WP29 recommends that such changes or additions be actively brought to the attention of data subjects”). Co do formy „zwrócenia uwagi”, GR 29 rekomenduje jako minimum opublikowanie informacji na stronie internetowej administratora („at a minimum controllers should make this information publically available [e.g. on their website]”). Jednak, jeśli zmiany lub uzupełnienia są istotne i merytoryczne („material or substantive”), wówczas na te zmiany trzeba „aktywnie” zwrócić uwagę podmiotom danych („such changes should be actively brought to the attention of the data subject”). Wyjaśnienie, co Grupa ma na myśli pod pojęciem zmian istotnych i merytorycznych oraz jaką formę komunikacji uważa za „aktywne zwrócenie uwagi” znajduje się w pkt 29 wytycznych, który dotyczy zmian w informacjach już udzielonych na podstawie art. 13 i 14 RODO, niemniej pkt 3 dotyczący kwestii intertemporalnych odwołuje się do pkt 29 w zakresie ww. pojęć. Nie są uważane za istotne lub merytoryczne zmiany stylistyczne, gramatyczne lub wynikające z błędów językowych. Powyższe sformułowanie może budzić wątpliwości, co do intencji GR 29: czy w stosunku do podmiotów danych, których dane admini-

⁸ Wspólny przewodnik praktyczny Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji przeznaczony dla osób redagujących akty prawne Unii Europejskiej, wyd. UE 2015, s. 70.

⁹ Patrz np. wniosek Komisji ws. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 450/2008 ustanawiające wspólnotowy Kodeks celny w odniesieniu do daty rozpoczęcia jego stosowania, COM(2013) 193 final 2013/0104 (COD).

¹⁰ W tym miejscu warto wspomnieć, jaki charakter ma preambuła rozporządzenia UE. Preambuła co do zasady nie zawiera treści normatywnych. Celem motywów jest zwięzłe uzasadnienie podstawowych przepisów części normatywnej (Wspólny przewodnik praktyczny Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji przeznaczony dla osób redagujących akty prawne Unii Europejskiej, wyd. UE 2015, s. 31).

strator przetwarzał przed 25.5.2018 r. należy przesłać całą informację zgodną z RODO, czy też wystarczy przesłać informację w zakresie różnicy pomiędzy RODO a dotychczas obowiązującymi przepisami krajowymi lub też wystarczy poinformować o fakcie dokonania zmian i odesłać do pełnej treści informacji, np. na stronie www. W ocenie autora, wytyczne należy rozumieć w ten sposób, że administrator powinien zakomunikować podmiotowi co najmniej treść zmian dokonanych w informacji. Autor opiera się tu na sformułowaniu w pkt 3, zgodnie z którym powinno się aktywnie zwrócić uwagę na treść zmian dokonanych w treści informacji.

Niezależnie od powyższego, warto podkreślić, że GR 29 nie stwierdziła w wytycznych, że wobec podmiotów, których dane zostały zebrane przed 25.5.2018 r., nie należy spełniać obowiązku informacyjnego (nie było również w tej sprawie wypowiedzi polskiego organu).

Pierwsze opinie na temat obowiązku informacyjnego przed 25.5.2018 r.

W literaturze przedmiotu pojawiły się pierwsze opinie, co do konieczności lub braku konieczności wykonania lub uzupełnienia obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane osobowe administratorzy pozyskali przed 25.5.2018 r. Opinie te są skrajnie różne, przy czym niektóre z nich dotyczą wyłącznie uzupełnienia obowiązku informacyjnego w przypadku przetwarzania danych na podstawie zgody, tj.:

1) w komentarzu „RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych” pod red. *E. Bielak-Jomaa*¹¹ wskazana została konieczność wykonania

obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane osobowe administrator pozyskał przed rozpoczęciem stosowania RODO. Obowiązek ten powinien być spełniony do 25.5.2018 r.;

2) *A. Dmochowska i M. Zadrożny* wskazują na konieczność wykonania obowiązku informacyjnego wobec osób, których zgody udzielone wcześniej zachowują ważność na podstawie motywu 171 RODO; obowiązek ten powinien być spełniony do 25.5.2018 r.¹²;

3) z kolei w materiale Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych „Czy jesteś gotowy na RODO?”, wskazana została konieczność wykonania obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane osobowe były przetwarzane przed rozpoczęciem stosowania RODO („Przykładem rozwiązania już stosowanego w praktyce może być poinformowanie klientów o wprowadzeniu nowych klauzul informacyjnych (uwzględniających wymagania ogólnego rozporządzenia) z okresem obowiązywania od 25.5.2018 r.”)¹³;

4) w komentarzu pod red. *P. Litwińskiego* wskazany został brak konieczności wykonania obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane osobowe zostały zgromadzone przed rozpoczęciem stosowania RODO (przedstawiona argumentacja w skrócie: obowiązek informacyjny związany jest z czynnością gromadzenia danych, kiedy wchodziła w życie OchrDanych97, nie było konieczności wykonania obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane osobowe były przetwarzane uprzednio, przepisy RODO nie nakładają obowiązku powtórzenia obowiązku informacyjnego)¹⁴;

5) w monografii pod red. *B. Fischera i M. Sakowskiej-Baryły* wskazany został brak konieczności ponownego spełnienia obowiązku informacyjnego względem toczących się procesów przetwarzania danych osobowych¹⁵.

W ocenie autora, przyjęcie stanowiska, że wobec osób, których dane osobowe pozyskano przed 25.5.2018 r. nie jest wymagane ponowne przekazanie informacji (lub co najmniej uzupełnienie brakujących informacji) sprawi, iż osoby te nie otrzymają całego wyżej wskazanego zestawu informacji. Będzie to skutkowało zróżnicowaniem sytuacji podmiotów danych (np. klientów): osoby, które stały się klientami administratora po 25.5.2018 r. otrzymują pełny zakres informacji, podczas gdy wszyscy pozostali („starzy”) klienci nie otrzymaliby takich informacji przez trudny do zidentyfikowania czas (lub nawet nigdy).

► Podstawa prawna

- art. 4 pkt 9, art. 5 ust. 1 lit. a, art. 6 ust. 1 lit. f, art. 12 ust. 1, ust. 2, art. 13, art. 14, art. 15–22, art. 34, art. 92 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.4.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.Urz. UE L Nr 119, s. 1)
- art. 24 ustawy z 29.8.1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.)

¹¹ Wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2018, s. 490–491.

¹² *A. Dmochowska, M. Zadrożny*, Unijna reforma ochrony danych osobowych. Analiza zmian, Warszawa 2016, s. 7.

¹³ Materiał Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, „Czy jesteś gotowy na RODO?”, s. 10.

¹⁴ *P. Litwiński* (red.), Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych, Warszawa 2018, s. 374.

¹⁵ *B. Fischer, M. Sakowska-Baryła* (red.), Realizacja praw osób, których dane dotyczą, na podstawie RODO, wyd. ABI Expert 2017, s. 110–112.